

8. Sınıf DKAB

1. Dönem 2. Yazılıya Hazırlık Notları

8.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi 1.Dönem Konu Soru Dağılım Tablosu

TEMA	Kazanımlar	8. Senaryo
KADER İNANCI	8.1.1. Kader ve kaza inancını ayet ve hadislerle açıklar.*	1
	8.1.2. İnsanın ilmi, iradesi, sorumluluğu ile kader arasında ilişki kurar.*	1
	8.1.3. Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.	1
	8.1.4. Toplumda kader ve kaza ile ilgili yaygın olan yanlış anlayışları sorgular.	1
	8.1.5. Hz. Musa'nın (a.s.) hayatını ana hatlarıyla tanır.	
	8.1.6. Ayet el-Kürsi'yi okur, anlamını söyler.*	1
ZEKAT VE SADAKA	8.2.1. İslam'ın paylaşma ve yardımlaşmaya verdiği önemi ayet ve hadisler ışığında yorumlar.*	1
	8.2.2. Zekât ve sadaka ibadetini ayet ve hadislerle açıklar*	1
	8.2.3. Zekât, infak ve sadakanın bireysel ve toplumsal önemini fark eder.*	1
	8.2.4. Hz. Şuayb'in (a.s.) hayatını ana hatlarıyla tanır.	1
	8.2.5. Maûn suresini okur, anlamını söyler.	1

Hazırlayan

Gökhan AY

www.gokhanay.com

SORULAR VE CEVAPLAR

Ayetel Kürsi'de boş bırakılan kısmı yazınız. (Bazı kısımlar boş bırakılıp sizin yazmanız istenecek.)

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm,

lâ te'huzühû sinetün velâ nevm,

lehû mâ fis semâvâti ve mâ fil ard,

men zellezî yeşfeu indehû illâ bi iznih,

ya'lemü mâ beyne eydîhim ve mâ halfehüm,

ve lâ yühîtûne bi şey'in min ilmihî illâ bimâ şâe',

vesia kürsiyyühüs semâvâti vel ard,

ve lâ yeûdühû hizühümâ, ve hüvel aliyyül azîm.

Ayetel Kürsi'nin anlamında boş bırakılan kısmı yazınız. (Bazı kısımlar boş bırakılıp sizin yazmanız istenecek.)

Allah, kendisinden başka hiçbir ilah olmayandır. Diridir, kayyûmdur (her şeyin varlığı O'na bağlı ve dayalı olandır).

O'nu ne bir uyuklama tutabilir ne de bir uyku.

Göklerdeki her şey, yerde ki her şey O'nundur.

İzni olmaksızın O'nun katında şefaatte bulunacak kimdir?

O, kulların önlerindeki ve arkalarındakileri (yaptıklarını ve yapacaklarını) bilir.

Onlar O'nun ilminden, kendisinin dilediği kadarından başka bir şey kavrayamazlar.

O'nun kürsüsü, bütün gökleri ve yeri kaplayıp kuşatmıştır. (O, göklere, yere, bütün evrene hükmetmektedir.)

Göklere ve yeri koruyup gözetmek O'na güç gelmez. O, yücedir, büyüktür.

Ayete'l Kürsi hakkında detaylı bilgi veriniz.

Ayete'l-Kürsi, Bakara suresinin 255. ayetidir. İçinde "kürsi" sözcüğü geçtiği için bu isimle anılır. Ayet, Yüce Allah'ın eşsiz sıfatlarını ve gücünü anlatır. Yüce Allah Ayete'l-Kürsi'de İslam inancına ait hususları bizlere özet bir şekilde bildirmiştir. Bu ayette Allah'ın (c.c.) birliği vurgulanarak İslam'ın en temel ilkesi olan tevhit üzerinde durulmuştur. Kainattaki bütün olayların O'nun ilmi, iradesi ve kudretiyle gerçekleştiğine değinilmiştir. Yüce Allah'ın bütün kâinatın sahibi olduğu, her şeyin Allah'a (c.c.) ait olduğu, bütün işlerin ancak O'nun izniyle gerçekleşeceği ayette geçen diğer hususlardır.

Kader ve Kaza kavramlarını açıklayıp, her birine birer örnek veriniz.

Kader, Allah'ın olmuş ve olacak her şeyi önceden bilip planlaması, takdir etmesidir. Diğer bir tanımla da Allah'ın evrene koyduğu ölçü ve düzendir.

Örnek: Allah'ın yağmurun ne zamana yağacağını planlaması

Kaza, Allah'ın takdir ettiği şeylerin zamanı gelince ortaya çıkmasıdır. Diğer bir tanımla Kaderin gerçekleşmesidir.

Örnek: Zamanı gelince yağmurun yağması

İrade çeşitlerini yazıp, her birini açıklayınız.

- a) Külli İrade: Allah'ın iradesidir. Sonsuzdur.
- b) Cüz'î İrade: İnsanın iradesidir. Sınırlıdır.

Zekat ve Sadakanın bireysel faydalarından 3 tanesini yazınız.

Müslüman bencillik ve cimrilik gibi kötü huylardan kurtulmuş, temizlenmiş olur.

Hz. Peygamberin "Hiçbiriniz kendisi için istediğini kardeşi için de istemedikçe hakkıyla iman etmiş sayılmaz." hadisinde belirtilen gerçek imanın tadına varır.

Sahip olduklarının şükrünü yerine getirerek Yüce Allah'ın sevgisini kazanır.

Bu mallarda hakkı olan ihtiyaç sahiplerinin haklarını ödediği için malını temizlemiş olur.

Malı bereketlendirir.

Zekat ve Sadakanın toplumsal faydalarından 3 tanesini yazınız.

Zenginler ve fakirler arasında sevgi, saygı ve dayanışma bağlarının kurulmasını sağlar.

Zenginlere, toplumda bulunan ihtiyaç sahiplerini düşünmeyi ve kollamayı öğretir.

Yoksullar kendilerini yalnız hissetmezler.

Toplumda birlik ve beraberlik duyguları güçlenir.

Fakirliğin ve sosyal adaletsizliğin doğuracağı sorunları engeller.

Zenginleri yatırıma teşvik eder.

Fakirleri çalışmaya sevk eder.

Paranın stok edilmesini önler, ekonomiyi canlandırır.

İslam dininde paylaşma ve yardımlaşma ile ilgili ibadetlere 4 örnek veriniz.

Zekat, İnfak, Sadaka, Kurban, Öşür, Fitre, Fidye

Sadaka-i cariye nedir?

İnsanın ölümünden sonra da sevabı devam eden sadakadır. Okul, cami, hastane, çeşme, yol yaptırmak, kitap yazmak, ağaç dikmek vb. eserler sadaka-i cariye sayılır. Etkisi devam eden kalıcı

hayır işleri, öldükten sonra da bu hayırları yapan kimselere sevap kazandırır.

Hz. Peygamber "İnsan ölünce üç şey dışında ameli kesilir: Sadaka-i cariye (faydası sürüp giden sadaka), kendisinden faydalanılan ilim ve kendisine dua eden hayırlı evlat." buyurmuştur.

Maun Suresi'nde eksik bırakılan kısmı yazınız. (Bazı kısımlar boş bırakılıp sizin yazmanız istenecek.)

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Eraeytellezî yükezzibu bid-dîn. Fezâlikellezî yedu'ul yetîm. Velâ yehuddu alâ taâmil miskîn.

Feveylün lilmusallîn. Ellezîne hüm an salâtihim sâhûn. Ellezîne hüm yürâûne

Ve yemneûnel mâûn.

Maun Suresi'nin anlamında eksik bırakılan kısmı yazınız. (Bazı kısımlar boş bırakılıp sizin yazmanız istenecek.)

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

1. Gördün mü, o hesap gününü yalanlayanı!

2-3. İşte o, yetimi itip kakan, yoksula yedirmeyi özendirmeyen kimsedir.

4. Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki,

5. Onlar namazlarını ciddiye almazlar.

6. Onlar (namazlarıyla) gösteriş yaparlar.

7. Ufacık bir yardıma bile engel olurlar.

Hız. Şuayb hangi kavimlere gönderilmişti? Yazınız.

Medyen ve Eyke

Toplumda kader ve kaza ile ilgili yanlış olan anlayışları yansıtan sözlere 2 örnek veriniz.

"Ben ne şanssızım, kadersizim." "Kara talihime küseyim." "Ne yapalım kaderim böyleymiş."

Zekat nedir? Tanımını yapınız.

Zekât, sözlükte temizlenme, çoğalma, bereket, gelişme gibi anlamlara gelir. Zekât, dinen zengin sayılan Müslümanların yılda bir kez mallarının belli miktarını ihtiyaç sahiplerine vermelerine denir. Zekat, İslam'ın beş şartından biri olup, dinen hükmü farzdır.

Zekatı kimler verir?

Akıllı, ergenlik çağına girmiş, temel ihtiyaçları dışında nisap miktarı mala sahip olan müslümanlar zekât vermekle mükelleftir (yükümlüdür.)

Nisap Miktarı Nedir?

Dinen zengin sayılmanın ölçüsüdür. Bir kimse temel ihtiyaçlarını karşıladıktan ve varsa borçlarını ödedikten sonra dinen belirlenen miktarda mala sahipse zengin sayılır. Bu asgari miktara nisab denir. Nisab miktarı mala sahip olmak, 80.18 gram altın veya ona denk paraya, ticaret malına sahip olmaktır. Malın türüne göre nisap ölçüsü de değişir.

Nisab ayrıca zekât ve fitır sadakası verebilmek, hacca gidebilmek, kurban kesebilmek ve diğer bazı mali ibadetleri yerine getirebilmek için Allah (c.c.) ve Resulü tarafından belirlenen mali yeterlilik ve zenginlik ölçüsüdür.

Temel ihtiyaçlar (Asli, Zaruri İhtiyaç/Havaic-i Asliye) nelerdir?

Bir Müslümanın kendisi ve ailesinden bakmakla yükümlü olduğu kimselerin yeme, içme, barınma, giyinme, sağlık, eğitim, ulaşım gibi giderleridir. İslam'a göre bunlar temel ihtiyaçlardır.

Bu nedenle temel ihtiyaçlar kapsamına giren malların (oturulan ev, kullanılan araba, giyilen giysi vb.) zekâtı verilmez.

Zekât ne zaman verilir?

Zekât yılda bir kez verilir. Nisap miktarı mala sahip oluş üzerinden bir yıl geçince o malın zekâtı verilir.

İnfak Nedir?

Sözlükte harcama yapmak anlamına gelen infak, müslümanın Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmak için sahip olduğu mallardan harcama yapması, bağışta bulunmasıdır.

Sadaka Nedir?

Terim olarak, bir Müslümanın Allah'ın (c.c.) sevgisini kazanmak amacıyla yaptığı maddi/ manevi hayırlı işlerin tamamı için kullanılır.

Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“Zalim de olsa mazlum da olsa kardeşine yardım et.” Bunun üzerine birisi, “Ey Allah’ın Resülü! Eğer mazlumsa yardım ederim. Ama zalimse ona nasıl yardım edeceğim?” dedi.

Bunun üzerine Peygamberimiz nasıl cevap vermiştir?

Hz. Peygamber buyurdu ki: “Onu zulümden uzaklaştırırsın veya onun zulmüne engel olursun. İşte bu ona yapacağın yardımdır.”

“Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlarla yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.” Nahl suresi, 90. Ayet

Ayetin ilgili olduğu yasayı yazınız.

Toplumsal Yasa

“... Onun koyduğu yasalarla denizde akıp gitsin diye gemileri de hizmetinize verdi...” İbrahim Suresi 32. Ayet

Ayetin ilgili olduğu yasayı yazınız.

Fiziksel Yasa

“(Ey insanlar!) Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı? İşte o suyu, belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirdik, sonra da ona ölçülü bir biçim verdik...” Mürselât Suresi, 20-23. Ayetler

Ayetin ilgili olduğu yasayı yazınız.

Biyolojik Yasa

“Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?...” Fâtır suresi, 44. Ayet

Ayetin ilgili olduğu yasayı yazınız.

Toplumsal Yasa

“Onlara bir delil de gecedir ki biz ondan gündüzü sıyrıp çekeriz de birden karanlığa gömülürler. Güneş de (bir delildir onlara), akar gider yörüngesinde. İşte bu çok güçlü ve her şeyi bilen Allah’ın yaratmasıdır..” (Yasin Suresi, 37-40. ayetler)

Ayetin ilgili olduğu yasaı yazınız.

Fiziksel Yasa

“... Allah için şahitlik yaparak adaleti titizlikle ayakta tutan kimseler olun...” Nisâ Suresi 135. Ayet

Ayetin ilgili olduğu yasaı yazınız.

Toplumsal Yasa

Görselde boş bırakılan yerlere gelmesi gereken ibadet adlarını yazınız.

A) Sadaka

B) İnfak

C) Zekât

Ramazan Ayına has olan yardımlaşma ibadetlerine 2 örnek veriniz.

Fitre ve Fidyeye

Fitre için kullanılan diğer 2 ifadeyi yazınız.

Fıtır Sadakası ve Baş Zekatı

“Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi, Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi.”
Kanuni Sultan Süleyman

Bu dizelerin vermek istediği mesajı açıklayınız.

Sağlığın paha biçilemez bir değer olduğunu, dünyadaki tüm maddi zenginliklerin ve gücün sağlık olmadan anlamını yitirdiğini vurgular. Özellikle Kanuni gibi bir hükümdarın bu anlayışı dile getirmesi, onun insani değerleri de önemseydiğini gösterir. Bu beyit, halk arasında sağlık ve huzurun kıymetini ifade eden özlü bir söz haline gelmiştir.

Hz. Muhammed (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: “Kimse kendi elinin emeğinden daha hayırlı bir rızık yememiştir...”

Bu hadisi şerifin vermek istediği mesajı açıklayınız.

Bu hadis-i şerif, çalışmanın, helal kazancın ve alın teriyle elde edilen rızkın önemini vurgular. Peygamber Efendimiz (s.a.v.), insanın kendi emeğiyle kazandığı rızkın en hayırlı olduğunu ifade ederek çalışmayı teşvik etmiştir. Bu mesaj, helal yollardan kazanç sağlamanın, bağımsız bir yaşam sürmenin ve şükürle bereket bulmanın önemini öğretir.

İslam'ın paylaşma ve yardımlaşmaya verdiği önemi açıklayınız.

İslam, paylaşma ve yardımlaşmayı toplumsal barış ve huzurun temeli olarak görür. Zekât, sadaka ve infak gibi ibadetlerle ihtiyaç sahiplerine yardım edilmesini emreder. Bu, hem Allah'ın rızasını kazanmaya hem de toplumda adalet ve kardeşlik bağlarını güçlendirmeye vesile olur. Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) “Komşusu açken tok yatan bizden değildir.” hadisi, yardımlaşmanın önemini vurgular. Paylaşmak, hem bireysel kazançlara bereket getirir hem de toplumu dayanışma içinde tutar.

“Mü'minler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücuda benzerler. Vücudun bir uzvu hasta olduğu zaman, diğer uzuvlar da bu sebeple uykusuzluğa ve ateşli hastalığa tutulurlar.”

Yukarıdaki hadis-i şerifi Müslüman coğrafyalarda yaşanan zulüm ve katliamları düşünerek açıklayınız.

Bu hadis-i şerif, Müslümanlar arasında kardeşlik, dayanışma ve empatiyi vurgular. Peygamber Efendimiz (s.a.v.), Müslümanları bir vücuda benzeterek, birinin acısının diğerlerinin de derdi olması gerektiğini ifade etmiştir.

Müslüman coğrafyalardaki zulüm ve katliamlar düşünüldüğünde, bu hadis bizlere şu mesajı verir:

Kardeşlik Bilinci: Müminler birbirlerinin dertleriyle ilgilenmelidir.

Sorumluluk: Zulme uğrayanlara dua, maddi destek ve farkındalık oluşturarak yardım edilmelidir.

Birlik ve Dayanışma: Müslümanlar birlikte hareket ederek mazlumları savunmalıdır.

Hadis, mazlumların acısını yüreğimizde hissederek harekete geçmemiz gerektiğini öğretir.

Mehmet amca yıllardır çiftçilik yapmaktadır. Ancak son yıllarda suların azalması nedeniyle tarlasından yeterince verim alamamaktadır. Bu duruma çok üzülerek “Demek ki kaderde bundan sonra bu kadar ürün almak varmış.” Der. Mehmet amcanın üzüldüğünü gören gençlerden biri, ona modern tarım teknikleri hakkında bilgi vererek “Bu yöntemleri deneyebilirsin.” Der. Bu tavsiyeyi dinleyen Mehmet amca, eğitimlere katılır ve toprak analizi yaptırarak tarlasında hangi bitkilerin daha iyi yetişeceğini öğrenir. Modern tarım teknikleri ve doğru sulama yöntemleriyle Mehmet amcanın tarlasındaki verim artmaya başlar. Mehmet amca tarlasından geçen yıl aldığı ürünün yaklaşık iki katı daha fazla ürün elde eder.

Bu metni insanın iradesi ve sorumluluğu ile ilişkilendirerek açıklayınız.

Bu metin, insanın iradesi ve sorumluluğunu açıklar. Mehmet amca, başta yanlış bir kader ve tevekkül anlayışına sahiptir. Daha sonra bu anlayışını düzeltir. Gençlerin tavsiyesiyle çaba gösterip modern tarım tekniklerini uygular ve daha fazla ürün elde eder. İslam, tevekkül ile birlikte irade ve çalışmayı da şart koşar. Mehmet amcanın başarısı, çaba gösterenlere Allah'ın yardım edeceğini gösterir.

Tarih boyunca Allah'ın gönderdiği tüm peygamberler çalışmayı, rızkını helal yollardan aramayı ilke edinmiş ve ailesinin geçimini çalışarak sağlamıştır. Örneğin Hz. Muhammed (sav) çocukluğunda çobanlık yapmış, daha sonra da ticaretle uğraşmıştır. Hz. Davud demircilik, Hz. İdris ise terzilik yapmıştır.

Verilen metni emek ve rızık kavramları çerçevesinde yorumlayınız.

Verilen metin, çalışmanın ve helal rızık aramanın önemini vurgularken, peygamberlerin hayatlarını bu değerlerin somut örnekleri olarak sunar. Hz. Muhammed (sav)'in çobanlık ve ticaret yapması, Hz. Davud'un demircilik, Hz. İdris'in terzilikle uğraşması, emeğin kutsallığını ve insanın alın teriyle kazandığı helal rızık değerini ortaya koyar. Peygamberlerin kendi elleriyle çalışarak geçimlerini sağlaması, tembelliği reddederek çalışmayı bir erdem olarak görmemiz gerektiğini ve helal kazancın Allah'a yakınlaşmada önemli bir rol oynadığını öğretir.

Köyde yaşayan Hatice teyze, bir süredir öksürük ve hâlsizlikten şikâyetçiydi. Köylüler, ona, doktora gitmesini tavsiye ettikçe Hatice teyze hep aynı cevabı veriyordu: "Kaderimde ne varsa o olur. Her şey Allah'tan gelir, doktora gitmeye gerek yok." Hatice teyzenin komşusu Zeynep, bu durumu gördükçe üzülüyordu. Bir gün Zeynep, Hatice teyzeyi ziyarete gitti. Ona "Teyze, hastalığın kaderinde olabilir ama Allah tedavi yollarını da bizim için yarattı. Doktora gitmek, ilaç almak da kaderimizin bir parçası olabilir değil mi?" dedi. Hatice teyze, biraz duraklayarak "Ama Allah ne derse o olur, çabalasam da boşuna." diye yanıtladı.

Hatice teyzenin bu anlayışını kader ile ilgili kavramlarla ilişkilendirerek açıklayınız.

Hatice teyzenin kader anlayışı, çaba göstermeyi devre dışı bırakmaktadır. Oysa İslam'da kader, insanın iradesi ve çabasıyla dengelenir. Hastalığın ve tedavi yollarının varlığı da Allah'ın takdirindedir. Zeynep'in hatırlattığı gibi, doktora gitmek ve tedavi olmak, kaderin bir parçası olarak Allah'ın sunduğu imkânları değerlendirmektir. Bu, tevekkül ile çabayı birleştirmenin en doğru yoludur.